

ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Володимир БОРДЕНЮК

здобувач кафедри цивільного права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

УДК 347.23

ЗМІСТ ПРАВА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

У Конституції України передбачено, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що перебуває в комунальній власності та становить матеріальну основу місцевого самоврядування, яке визначене «правом територіальної громади ... самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України» (статті 140, 142, 143). Тоді як згідно зі змістом ч. 1 ст. 317 ЦК України власникові належать права володіння, користування та розпорядження своїм майном, що зумовлює потребу у з'ясуванні специфіки змісту права комунальної власності та його співвідношення з правом управління майном комунальної власності.

Необхідність аналізу окресленого питання зумовлена тим, що нині деякі автори пропонують доповнити класичну «тріаду» правомочностей власника таким елементом, як управління. Зокрема, у вітчизняній науці цивільного права вказані ідеї висловлюють К.І. Апанасенко [1, 15, 126–127], О.О. Первомайський [2, 117], І.В. Спасибо-Фатеева [3, 426], Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova [4, 287].

Крім того, в юридичній літературі іноді виділяють й інші елементи змісту права власності. Наприклад, деякі автори пропонують включити до переліку прав власника, крім управління, контроль за використанням майна, хоча контроль, як відомо, є складовою змісту управління. На думку

О.М. Соловійова, суб'єктивне право власності, окрім традиційних правомочностей, «повинно включати правомочність вимоги і правомочність на захист» [5, 53]. Прикладом детальної диференціації правомочностей суб'єктивного права власності є концепція англійського юриста А.М. Оноре, який виокремив одинадцять елементів, що становлять зміст права власності [5, 50–51]. При цьому, як зазначено в наукових джерелах, використання цих елементів у різних варіантах дає змогу виділити до півтори тисячі комбінацій прав власника, які закріпити в законодавстві практично неможливо [6, 636].

Саме тому більшість учених вважають, що не потрібно виділяти такий елемент права власності, як управління. Адже, на думку С.М. Корнеева, поняття володіння, користування, розпорядження власністю настільки широкі, що ними можна охопити буквально будь-яку дію, яку забажає вчинити власник із майном, що йому належить [7, 116–119]. Такої позиції дотримується І.В. Єршова, вважаючи, що управління є «тією сполучною ланкою, за допомогою якої на практиці відбувається реалізація державою правомочностей власника» [8, 122].

Повноваження, пов'язані з управлінням майном, на думку російського цивіліста Є.О. Суханова, повністю охоплюються традиційною тріадою повноважень власника, а тому всі спроби доповнити її іншими правомочностями виявилися не самостійни-

ми можливостями, що надані власнику, а лише способами реалізації наявних у нього правомочностей, тобто формами здійснення суб'єктивного права власності [9, 28].

Більшість сучасних вітчизняних науковців, які досліджували зміст права власності, погоджуються з такою думкою [10, 233; 11, 348; 12, 134]. Наприклад, як зазначає Н.С. Кузнецова, «тріада» правомочностей з володіння, користування та розпорядження майном сукупно є універсальною юридичною формою, яка охоплює всі можливі дії, дозволені законом щодо майна, і в повному обсязі розкриває зміст права власності» [11, 348]. Тому, коментуючи передбачене у ст. 4 Закону України «Про власність» право власника управляти належним йому майном та вчиняти щодо нього будь-які дії, вчена дійшла цілком логічного висновку, що «це не нова, самостійна від названої «тріади» правомочність власника, а лише уточнення (роз'яснення) права користування і розпорядження майном» [11, 343]. Аналогічну позицію займає О.В. Дзера, який, враховуючи традиції законотворення в Україні, зауважує, що «в чинному нині ЦК України достатньо застосування випробуваної часом тріадної формули правомочностей власника, якою можуть бути охоплені будь-які конкретні вияви цих традиційних правомочностей» [6, 636].

Завершуючи огляд основних підходів до визначення змісту права власності, слід погодитися з позицією тих учених, які не вбачають потреби у доповненні класичної «тріади» правомочностей власника таким елементом, як управління, оскільки в ст. 317 ЦК України формулювання, згідно з яким власникові належить право володіння, користування та розпорядження своїм майном, охоплює будь-які можливі дії, які може вчиняти власник у межах закону щодо свого майна, що є достатніми передумовами для розкриття змісту права власності. У зв'язку із цим пропозиції стосовно доповнення прав власника правом здійснювати управління своїм майном втрачають будь-який сенс, адже нічого нового в розкритті змісту права власності це не додасть порівняно з існуючою «тріадою».

Деякі автори критично ставляться до спроб визначення змісту суб'єктивного пра-

ва власності через відповідну «тріаду» або шляхом встановлення вичерпного переліку правомочностей власника. Такі ідеї свого часу висловлював А.В. Венедиктов. Вчений підкреслював, що зміст права власності сумою трьох правомочностей не вичерпується, а оскільки окремі правомочності власника, що включаються у відому «тріаду», «не виражають ... суті права власності», то згадування про неї повинно бути виключене з визначення права власності [13, 15–16]. Аргументувалось це тим, що право власності є «... не простою арифметичною сумою правомочностей, а єдиним, цілісним правом, що містить всю можливу суму правомочностей, всю повноту правового панування або влади особи над річчю, яку цей правопорядок допускає щодо речей» [13, 271].

Підтримує таку позицію і К.І. Скловський, який, виходячи з абсолютності і повноти права власності, вважає технічно важливим те, що вичерпного переліку прав власника «... бути не може в принципі, проте якщо він все-таки вказаний, маса енергії витратиться на абсолютно безглузду боротьбу з переліком» [14, 126]. Надалі автор робить висновок, що «... саме визначення права власності за допомогою будь-якого переліку – знак обмеження права, пряме виявлення потенційної, а частіше актуальної ущербності цього права» [14, 125]. Це пояснюється тим, що якою б кількістю правомочностей не наділявся власник, його право ніколи не буде повним, оскільки завжди можна запропонувати й обґрунтувати юридичні можливості, які до «переліку» чинного чи доктринального не ввійшли.

Погоджуючись у цілому з неможливістю визначення переліку всіх правомочностей власника, водночас не можемо підтримати ідею щодо повної відмови від існуючого визначення змісту права власності, яке міститься в ч. 1 ст. 317 ЦК України. Адже ця стаття – своєрідний орієнтир у розкритті його змісту і жодною мірою не обмежує прав власника, оскільки охоплює будь-які дії, які власник може вчиняти, здійснюючи свої правомочності щодо власного майна.

Розглядаючи співвідношення змісту права комунальної власності з управлінням майном комунальної власності, необхідно зазначити, що ніякої суперечності між по-

ложеннями ч. 1 ст. 143 Конституції України та ч. 1 ст. 317 ЦК України не існує. Отже, той факт, що у ч. 1 ст. 143 Основного Закону України та в ч. 2 ст. 327 ЦК України передбачено, що територіальні громади здійснюють «управління майном, що є у комунальній власності», не дає достатніх підстав для виділення управління як окремої правомочності, що характеризує право власності територіальної громади.

Річ у тім, що в ч. 1 ст. 143 Конституції України визначено орієнтовний перелік функцій і повноважень територіальних громад та утворюваних ними органів місцевого самоврядування, а не врегульовано відносини власності. З цих позицій управління майном комунальної власності необхідно розглядати як одну з функцій територіальних громад, зміст якої складають їх повноваження щодо володіння, користування та розпорядження комунальним майном. Зовнішніми формами поняття «управління майном, що перебуває в комунальній власності», є комплекс дій, які вчиняють органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад у межах їх правомочностей щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У даному випадку управління є не окремим елементом права власності, а способом практичної реалізації правомочностей територіальної громади – власника комунального майна. У такому контексті правомочності власника з володіння, користування та розпорядження своїм майном відображають статичку права власності, а управління – його динаміку. Саме тому управління можна визначити як процес реалізації права комунальної власності. У зв'язку з цим навряд чи варто погодитися з пропозиціями щодо доповнення класичної «тріади» правомочностей власника правомочністю з управління майном.

Тож положення ч. 2 ст. 327 ЦК України, згідно з яким «управління майном, що є у комунальній власності, здійснюють безпосередньо територіальна громада та утворені нею органи місцевого самоврядування», некоректне у цивільно-правовому аспекті. Адже в цивільному праві територіальна громада виступає як суб'єкт права комунальної власності, а не як носій публічно-

владних повноважень. З огляду на це ч. 2 ст. 326 ЦК України, відповідно до якої від імені та в інтересах держави України право власності здійснюють певні органи державної влади, вбачається більш вдалою.

У Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» децю по-іншому вирішено питання щодо співвідношення понять «зміст права комунальної власності» та «управління комунальною власністю». Згідно з цим Законом правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності від імені та в інтересах територіальних громад здійснюють відповідні ради (ч. 1 ст. 16, ч. 5 ст. 60 Закону), а правомочності щодо управління майном комунальної власності – виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, які позбавлені права розпорядження об'єктами комунальної власності (пп. 1 п. «а» ч. 1 ст. 29, пп. 1 п. «а» ч. 1 ст. 30 Закону).

Таким чином, у зазначеному Законі термін «управління майном, що належить до комунальної власності», на відміну від терміна, що вживається в Конституції України, використовується у вузькому сенсі, для позначення діяльності саме виконавчих органів відповідних рад, зміст якої складають їх правомочності лише щодо володіння та користування майном, що є в комунальній власності.

Специфіка права комунальної власності визначається особливостями територіальної громади як власника комунального майна, які зумовлені тим, що територіальна громада поєднує в собі ознаки суб'єкта права комунальної власності і носія публічно-владних повноважень, якими вона наділена Конституцією України і законами України з метою самостійного вирішення питань місцевого значення, віднесених до відання місцевого самоврядування. Тож, поєднуючи статуси носія і суб'єкта, територіальна громада набуває статусу особливо-го власника, у результаті чого її суб'єктивне право власності також має низку своєрідних ознак.

За змістом ч. 1 ст. 316 ЦК України територіальна громада, як і будь-який інший власник, володіє, користується та розпоряджається належним їй майном відповідно

до закону за своєю волею незалежно від волі інших осіб. Проте волевиявлення територіальної громади як власника має свою специфіку, зумовлену поєднанням в її особі статусу носія публічно-владних повноважень і суб'єкта права власності. Йдеться про те, що територіальна громада здійснює свої правомочності власника шляхом видання правових актів, які, у свою чергу, є підставою для укладення відповідних договорів, що опосередковують передачу комунального майна у власність чи у тимчасове користування іншим суб'єктам права власності. Такий підхід, зокрема, вбачається зі змісту положення п. 30 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», згідно з яким укладенню відповідних цивільних договорів має передувати прийняття сільськими, селищними, міськими радами рішень щодо відчуження комунального майна чи про придбання майна для потреб територіальної громади, про надання у концесію об'єктів права комунальної власності тощо.

Однією із засад права власності є те, що власник здійснює права власника «своєю владою» і у «своєму інтересі» [13, 41]. Не є винятком у цьому сенсі й територіальна громада, яка також здійснює право власності «своєю владою» і у «своєму інтересі». Однак стосовно здійснення нею права власності у «своєму інтересі», то цей аспект змісту належного їй права власності набуває специфічних ознак, що зумовлено особливостями територіальної громади-власника як публічно-правового територіального утворення. На відміну від приватного власника, який володіє, користується та розпоряджається своїм майном у приватних інтересах, територіальна громада в особі утворених нею органів місцевого самоврядування повинна володіти, користуватися і розпоряджатися належним їй майном у публічних інтересах, тобто в інтересах всіх її членів – жителів села, селища та міста.

Загальні засади здійснення права власності визначено у ст. 319 ЦК України, у ч. 1 якої проголошено, що «власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд», в результаті чого право власності у сучасній доктрині цивільного права кваліфікується як таке, що має абсо-

лютий характер [6, 635]. Тим часом, як зазначено в літературі, «свобода розсуду власника при реалізації належного йому права власності не може бути безмежною» [15, 8]. Саме тому вже в ч. 2 ст. 319 ЦК України передбачено, що власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону. Це означає, що свобода розсуду власника права може бути обмежена на законодавчому рівні, однак «такі випадки в цілому мають характер виключень і можуть ґрунтуватися тільки на мотивах суспільної необхідності» [15, 8].

Процитовані вище законодавчі положення стосуються і територіальних громад як власників. Проте, якщо приватний власник може вчиняти щодо свого майна будь-які дії, не заборонені законом, то територіальні громади зобов'язані здійснювати права власника на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені законом. Такий їх обов'язок вбачається зі змісту відповідних положень ч. 2 ст. 19, статей 141–146 Конституції України та ч. 3 ст. 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». До речі, на таку особливість територіальних громад як суб'єктів права власності вказує ст. 172 ЦК України. Багато в чому це зумовлено політичним характером явища місцевого самоврядування, в результаті чого інтереси органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб іноді можуть не збігатися з інтересами територіальних громад. Саме тому на органи місцевого самоврядування поширюється позитивний принцип регулювання їх діяльності, за змістом якого вони повинні здійснювати від імені та в інтересах територіальних громад правомочності власника виключно в межах повноважень, визначених законом. Ця теза є загальновищезазначеною в спеціальній літературі [16, 18].

Правові передумови потенційного обмеження права власності територіальної громади містить положення ст. 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», згідно з яким територіальна громада має право «володіти, доцільно, економічно, ефективно користуватися і розпоряджатися на свій розсуд і в своїх інтересах майном, що належить їй як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування», а також ч. 7 ст. 60 цього ж Закону,

відповідно до якого «майнові операції, які здійснюються органами місцевого самоврядування з об'єктами права комунальної власності, не повинні ослаблювати економічних основ місцевого самоврядування, зменшувати обсяг та погіршувати умови надання послуг населенню». О.О. Первомайський, оцінюючи існуюче визначення поняття права власності територіальної громади, зауважує, що ознака «доцільного, економного та ефективного користування ... по суті суперечить такій ознаці права власності, як здійснення його на власний розсуд, за своєю волею і незалежно від волі інших осіб», а тому є зайвою, оскільки «власник, маючи найбільш повне право панування над річчю, має можливість сам обирати характер своєї поведінки – бути економним та заощадливим власником або, навпаки, виявити марнотратство та недбалість щодо свого майна» [2, 113–114]. Дещо іншу позицію займає К.І. Апанасенко, яка вважає, що порушення вимог ч. 7 ст. 60 вказаного вище Закону про місцеве самоврядування може слугувати підставою для визнання відповідних угод недійсними (ч. 1 ст. 207 ГК України) [1, 123].

Погоджуючись у цілому із наведеними вище оцінками відповідних норм, які, на нашу думку, не зовсім відповідають вимогам юридичної визначеності, водночас не можемо підтримати висновок про недоцільність обмеження змісту повноважень комунального власника, оскільки територіальна громада має «діяти у власних, приватних інтересах, як і будь-який інший суб'єкт приватних правовідносин» [2, 114–115]. Це пояснюється хоча б тим, що на сфері місцевого самоврядування, як і на сфері державного управління, поширюється принцип позитивного регулювання його діяльності, за якого органи та посадові особи місцевого самоврядування можуть вчиняти лише ті дії, які дозволені законом. Ось чому в законах передбачено відповідні обмеження, спрямовані на забезпечення інтересів територіальних громад під час здійснення майнових операцій з об'єктами комунальної власності, проте такі обмеження мають містити конкретний юридичний зміст.

Прикладами обмеження права територіальних громад на користування майном

комунальної власності можуть слугувати відповідні положення Закону України «Про оренду державного та комунального майна», який з метою підвищення ефективності використання державного та комунального майна передбачає особливості його передачі в оренду фізичним та юридичним особам, а щодо розпорядження об'єктами комунальної власності – положення ч. 3 ст. 83 Земельного кодексу України, в якому визначено перелік земель комунальної власності, що не можуть передаватися у приватну власність, а також норми ч. 1 ст. 7 Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», відповідно до змісту яких умовою безоплатної передачі об'єктів державної власності у комунальну власність є взяття органами місцевого самоврядування зобов'язання використовувати їх за цільовим призначенням і не відчужувати у приватну власність (ч. 1 ст. 7 Закону). При цьому, враховуючи зміст ст. 7-1 цього Закону, правочини, наслідком яких стало відчуження у приватну власність або нецільове використання таких об'єктів, є нікчемними.

Обмежене право комунальної власності і на доходи місцевих бюджетів, про що зазначено у ч. 4 ст. 61 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні». Зокрема, йдеться про обов'язок органів місцевого самоврядування «визначати напрями використання коштів місцевого бюджету відповідно до закону», що відображено і в Бюджетному кодексі України.

Важливими елементами змісту права комунальної власності є не тільки право територіальної громади володіти, користуватися та розпоряджатися належним їй майном, а й обов'язки згідно зі змістом ч. 3 ст. 13 Конституції України та частин 4 і 5 ЦК України, у яких вказано: власність зобов'язує; власник не може використовувати право власності на шкоду правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію та природні якості землі. З огляду на зміст ст. 322 ЦК України територіальна громада зобов'язана утримувати майно, що їй належить, тобто нести всі витрати, пов'язані з утриманням належного їй майна, якщо інше не встановлено договором або зако-

ном. При цьому територіальна громада, на відміну від приватних власників, не може відмовитися від права власності в порядку, встановленому в ст. 327 ЦК України. Більше того, у власність територіальної громади на підставі закону переходять знахідка (ч. 2 ст. 338), бездоглядна домашня тварина (ч. 2 ст. 341), спадщина, визнана судом відумерлою (ч. 3 ст. 1277). Цим зміст права власності територіальної громади відрізняється від змісту права приватної власності, яке не може набуватися на підставі імперативних приписів закону.

Отже, формулювання ч. 1 ст. 317 ЦК України, згідно з яким власнику належить право володіння, користування та розпорядження своїм майном, охоплює будь-які дії, які може вчиняти власник у межах закону щодо майна. У зв'язку з цим пропозиції доповнити класичну «тріаду» правомочностей власника таким елементом, як управління, втрачають будь-який сенс, оскільки вказане доповнення нічого нового в розкриття змісту права власності не додасть. З цих позицій управління майном комунальної власності необхідно розглядати як одну із функцій територіальних громад, до якої належать їхні повноваження щодо володіння, користування та розпорядження комунальним майном.

Зміст суб'єктивного права власності територіальної громади має низку особливостей, зумовлених поєднанням у її особі статусів носія публічно-владних повноважень і суб'єкта права комунальної власності. Зокрема, це пояснюється тим, що територіальна громада зобов'язана здійснювати права власника на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені законом, тоді як приватний власник може вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону. Тож обсяг прав територіальної громади щодо володіння, користування та розпорядження своїм майном є дещо вужчим, аніж обсяг відповідних прав приватного власника. Зокрема, це стосується права власності на землю, природні ресурси та доходи місцевих бюджетів, оскільки держава шляхом законодавчого регулювання визначає цілі та основні напрями використання відповідних об'єктів комунальної власності. Зважаючи на викладене, теза про те, що право власності є єдиним для всіх суб'єктів власності з однаковим змістом незалежно від того, хто суб'єкт права власності – громадянин, юридична особа чи держава, є дискусійною. А відтак, не варто стверджувати про відсутність відмінностей між змістом права приватної власності та права власності територіальної громади і держави [2, 111; 3, 411; 9, 24; 17, 170].

Список використаних джерел:

1. *Апанасенко К.І.* Право комунальної власності: господарсько-правовий аспект: моногр. / К.І. Апанасенко. – К.: Видавничий дім «Слово», 2010. – 264 с.
2. *Первомайський О.О.* Участь територіальної громади у цивільних правовідносинах / О.О. Первомайський. – Х.: Страйд, 2005. – 184 с. – (Серія «Юридичний радник»).
3. Цивільне право України: підруч.: у 2 т. / [В.І. Борисова, Л.М. Баранова, М.В. Домашенко та ін.]; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатеевої, В.Л. Яроцького. – [2-ге вид., перероб. і допов.]. – Х.: Право, 2014. – Т. 1. – 656 с.
4. *Харитонов С.О.* Цивільне право України: підруч. / С.О. Харитонов, О.І. Харитонova, О.В. Старцев. – [3-те вид., перероб. і допов.]. – К.: Істина, 2013. – 808 с.
5. *Соловійов О.* Суб'єктивне право власності (деякі аспекти проблеми) / О.М. Соловійов // Право України. – 2010. – № 12. – С. 48–54.
6. Цивільне право України. Загальна частина: підруч. / [С.М. Бєрвєно, В.А. Васильєва, М.К. Галянтич та ін.]; за ред. О.В. Дзєри, Н.С. Кузнєцової, Р.А. Майданика. – [3-те вид., перероб. і допов.]. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 976 с.
7. *Корнеев С.М.* Право государственной социалистической собственности в СССР / С.М. Корнеев. – М.: Изд-во Московского ун-та, 1964. – 268 с.
8. *Ершова И.В.* Правовой режим государственного имущества в хозяйственном обороте: теоретические основы и пути совершенствования. – М.: Юриспруденция, 2001. – 304 с.
9. Гражданское право: в 4 т. Вещное право. Наследственное право. Исключительные права. Личные неимущественные права: учеб. / [И.А. Зенин, Е.В. Кулагина, Е.А. Суханов, А.Е. Шерштинцев]; отв. ред. Е.А. Суханов. – [3-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Волтерс Клувер, 2005. – Т. 2. – 496 с.

10. Право власності в Україні: навч. посіб. / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 812 с.
11. Цивільне право України: підруч.: у 2 кн. [Д.В. Боброва, О.В. Дзера, А.С. Довгерт та ін.]; за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – Кн. 1. – 864 с.
12. *Безсмертна Н.* Співвідношення понять «право власності» та «здійснення права власності» / Н. Безсмертна // Право України. – 2003. – № 11. – С. 133–137.
13. *Венедиктов А.В.* Государственная социалистическая собственность / А.В. Венедиктов. – М.–Л.: АН СССР, 1948. – 839 с.
14. *Скловский К.И.* Собственность в гражданском праве: учеб.-практ. пособ. / К.И. Скловский. – [2-е изд.]. – М.: Дело, 2000. – 512 с.
15. *Кузнецова Н.* Власність як основа громадянського суспільства і демократичної держави / Н.С. Кузнецова // Право України. – 2011. – № 5. – С. 4–12.
16. Право комунальної власності: сучасний погляд та перспективи розвитку: моногр. / [В.А. Устименко, Р.А. Джабраїлов, Ю.А. Дурнева та ін.]; за заг. ред. В.А. Устименка; Ін-т екон.-прав. дослід. НАН України. – Донецьк: ГЕП НАН України, 2013. – 524 с.
17. *Шевченко Я.М.* Питання права власності (коментар до Конституції України) / Я.М. Шевченко // Кодифікація приватного (цивільного) права України / за ред. проф. А. Довгерта. – К.: Український центр правничих студій, 2000. – С. 170.

Володимир БОРДЕНЮК

ЗМІСТ ПРАВА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Проаналізовано основні підходи до визначення змісту права комунальної власності. Зокрема, обґрунтовано тезу про недоцільність включення до змісту права власності територіальної громади такого елемента, як управління, а також про те, що зміст суб'єктивного права власності територіальної громади має низку особливостей, зумовлених поєднанням в її особі статусів носія публічно-владних функцій і суб'єкта права комунальної власності. Територіальна громада здійснює права власника в межах повноважень, визначених законом, тоді як приватний власник може вчиняти щодо свого майна будь-які дії, що не суперечать закону.

Ключові слова: право власності; право комунальної власності; зміст права комунальної власності; управління майном комунальної власності.

Владимир БОРДЕНЮК

СОДЕРЖАНИЕ ПРАВА КОММУНАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ

Проанализированы основные подходы к определению содержания права коммунальной собственности. В частности, обоснован тезис о нецелесообразности включения в содержание права собственности территориальной общины такого элемента, как управление, а также о том, что содержание субъективного права собственности территориальной общины имеет ряд особенностей, обусловленных сочетанием в ее лице статуса носителя публично-властных функций и субъекта права коммунальной собственности. Территориальная община осуществляет права собственника в пределах предусмотренных законом полномочий, тогда как частный собственник может совершать относительно своего имущества любые не противоречащие закону действия.

Ключевые слова: право собственности; право коммунальной собственности; содержание права коммунальной собственности; управление имуществом коммунальной собственности.

THE CONTENT OF THE COMMUNAL PROPERTY RIGHT

The article researches the basic scientific approaches to determining of the right to communal property content. According to the relevant analysis results the article substantiates the thesis that it is inappropriate to include management element into the right to communal property content. This is explained by the fact that ch. 1, Art. 317 of the Civil Code of Ukraine, according to which the owner has the right of ownership, use and dispose of their property, covers any possible actions that the local community can perform within the law on their property.

Keywords: right to property, the right to communal property, content of the right to communal property, communal property management.

